

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 296.

V Ljubljani, v torek 24. decembra 1895.

Letnik XXIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta . 3 gl.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Božič.

Vsakoletni spomin na oni velepomembni dan, v katerem je Sin božji s svojim rojstvom kot Bog in človek posvetil našo revno zemljo, s skrivnostno silo prenavlja našega duha in poživilja naša srca. Božič je mejnik za zgodovino človeštva; štetje časa pred in po Kristusu že po zunanje kaže, da je najpomembnejši dogodek v svetovni zgodovini, katerega nam predstavlja Božič. Človeški rod je bil prenovljen, na novo prestvarjen.

Tu ne govorimo o duhovnem življenju, kateremu je Kristus začetek, sredstvo in konec, tudi ne o neštevilnih telesnih dobrotah, katere prejemamo iz Njegove dobrotne roke, ampak govorimo o javnem in zasebnem in državnem življenju, ki ne more ob-

stati brez Kristusa, govorimo o vedi, znanosti in umetnosti, katera tudi le v Njem obstoji, a brez Njega pade.

S svojim naukom o enakosti vseh ljudij povzdignil je Zveličar dostojanstvo človekovo, katerega so poprej manj cenili, ko živino, kakor nam dovolj kaže stara zgodovina. S tem, da je združil v sebi človeško in božjo natoro, postal je naš brat, nam jednak. Poganstvo imelo je sicer svoje polbogove, to je ljudij katere so bogovi v svojo vrsto privzeli, a Kristus, Bog sam, postal je človek in s tem je človeško natoro tako visoko povzdignil, kakor se poganom niti sanjalo ni. Kristus strl je tudi okove telesnega suženjstva in dal milijonom bednih ljudij zlato slobodo. Naš brezverski čas, ki se je obrnil od Kristusa, trdi, da je to le delo razvijajočega se čuta humanitete in bratstva, da bi bilo človeštvo samo od sebe prišlo do telesne svobode. Toda to ni res. Kdo bi pač rad dal slobodo človeku, kateri mu vse stori, posebno če sam ni vajej dela, kar mu ukaže, in če ne stori, ga lahko po svoji volji kaznuje? To kaže tudi srednji vek, ko ste se trudili duhovna in posvetna gosposka, odpraviti izvrševanje pestne pravice: nikdo se ni hotel odpovedati pravicam nad drugim, naj si so bile še tako krivične. Ako bi ne bil Kristus prišel na svet, bi bili še vedno le dve vrsti ljudij: prosti in telesni sužnji brez vseh pravic in slobode. Socijalizem, ki sicer obeta revnim stanovom že na tem svetu nebesa, v resnici ne teži drugam, kakor da bi dostojanstvo človekovo zopet uničil in ga storil zopet živ al in pa le jednim pridobil nadvlado nad drugimi, ki naj bi bili sužnji po telesu, po denarju in po duhu, torej sužnost, nič boljša od rimske, to se obeta delavcem od socijalistov. Kolikor bolj se

oddaljujejo ljudje od Kristusa, toliko bolj sovražni so človeški slobodi in obstoječemu socijalnemu redu. Brez Kristusa bi bilo socijalno življenje še mnogo slabše in le v Kristusu, v njegovih zapovedih pravičnosti in ljubezni je rešitev socijalnega vprašanja.

Krščanstvo je ublažilo tudi lepe umetnosti. Največji umetniki vseh časov zajemali so idejale za svoje umotvore ravno iz verskih skrivnostij, katerim se naš materijalistični čas tako protivi, in stvarili so umotvore, katere še vedno občuduje svet. Ne le slikarstvo in kiparstvo, ampak tudi glasba je bila po Kristusovem nauku posvečena višjim, božjim stvarim in postala je prava nebeška hčerka, dočim je stregla preje le človeškim strastem in slastem. Naturalistično ali bolje rečeno pogansko teženje v moderni umetnosti pa zopet hoče nastopiti stara pota, ki peljejo v greh, in te vrste umetniki pogrezujejo se toliko bolj v blato umazanosti, kolikor bolj se oddaljujejo od Kristusa. Prava, zahtevam lepega ustrezajoča umetnost mogoča je le v Kristusu. Brez Kristusa pa je umetnost večinoma le igrača, včasih še zelo nevarna, le golo posnemanje narave, ki vendar ni najvišji cilj umetnosti. V Kristusu stoji prava umetnost, in pade brez Kristusa.

Ravno tako veda in znanost nima brez Kristusa nobenega stala. Kakor so se lovili modrijani starih časov in so padali v zmoto, tako tudi učenjaki našega časa rajši izhajajo iz še tako neumnih principov, ko da bi pripoznali Boga. Zato je pa tudi njih veda puhla in če se jim spodmakne slabo sestavljeni in nedokazani temelj, zruši se cel njih sestav. Kako trdna pa je veda, če se naslanja na temeljni kamen, ki je Kristus; nič ji ne more spodmakniti tega te-

LISTEK

Na sveti večer.

Črtica. Spisal R.

Odbila je ravno polnoč. Stolna cerkev veličnega mesta pa je bila sijajno razsvitljena in mogočno in ubrano so se glasile orglje s kora in veličastne pesni órile so se proti širnemu nebu; zlatokrilli angelci pa so nosili slavospev človeštva pred nebeški prestol večnega očeta . . . bil je sveti večer!

Blizu stranskega oltarja prostorne cerkve, ki je bila polna vsakovrstnih ljudij, vidimo staro ženico revnega stanu, katere žalostni a vendar zaupanja polni pogledi pričajo, da ji težka skrb ali pa bridka nesreča teži trpeče srce. Na nje razorano čelo in koščeni obraz črtala je usoda vže mnogo let one črte in poteze, katere so značilni nasledki bede in pomanjkanja. In zares! Ako premisli svoje življenje, pač mora priznati, da jo je vedno preganjala usoda. Vže pri ranjem možu ni imela nič dobrega, odkar pa je umrl on, in je morala pomoči iskati pri sinu Andreju, strastnem igralcu in zapravljivcu. od tedaj se ji godi še vedno slabše in slabše! Oh, kolikokrat je vže prosila in rotila sprijenega sina, naj se poboljša, kolikokrat se je v britki žalosti zatékala tu sem v sveto zavetje in v vročih solzah in plamteči molitvi tožila Vekovečnemu srčno bolest, — vse zaman!

In ravno danes, na sveti večer, prosila ga je bila zopet, naj ne hodi mej sprijene tovariše, naj ne zapravlja trdo prisluženih novcev, naj ne skrni svetega večera! Toda brez vspeha! Z zaničljivim zasmehom zasukal ji je bil hrbet in odšel v temno noč — po svojih potih.

Ona pa se je bila zopet zatekla v svetišče in tu pri stranskem oltarju, kjer je bil nje navadni prostor, kleči sedaj in v iskreni molitvi skuša sebi tolažbo pridobiti, sinu pa rešitev in spreobrnitev!

In čeprav s početka ni mogla vsled presilne žalosti svojih mislij zbrati v dovolj gorečno molitev, posreči se ji to sedaj vedno bolje, in bolj ko bučijo orglje in bolj ko se razlegajo slavospevi, tem bolj rase nje zaupanje. Danes mora uslišana biti — danes je sveti večer!

In ko tako zaupljivo obrača oči proti nebu in gleda v veličastne cerkvene oboke in v velikansko kupolo v sredi, zdi se ji, da se širijo oboki in kupola gor: do sinjega neba, in zdi se ji, da prihaja iz neba truma zlatokrilih angeljev, in da se ne glasijo več orglje in ne več človeške pesni, ampak da je to godba nebeških godcev in da pojó angeljske trume: „Slava Bogu v višavah in mir na zemlji ljudem!“

* * *

Temne ulice se križajo v predmestju. Le tu pa tam obseva slabotna luč mrkla poslopja. Vse je tibo in zapuščeno in le včasih se čuje iz kake gostilne zamolkel krik ali pa divje petje.

Na koncu dolge, samotne ulice stoji gostilna „pri rudeči kaplji.“

Ne vé se, ali je to ime v zvezi z rudečim vincem, katero se tu toči kaj cenó, ali pa z mnogoterimi krvavimi čini, ki so se že prigodili tu notri. Ljudstvo imenuje ta zloglasni kraj kratko „peklo“ in vsak poštenjak se ga izogiba, ker je od nekdanj zbirališče potepuhov in ljudij dvomljivega značaja.

V stranski, proti dvorišču obrajeni sobi „pekla“ sedi okoli dolge mize kacic deset mož, srednje starosti in zelo zanikerne vnanjosti. Jedino sobino okence je zadelano, duri so dobro zaklenjene in slaba svetilka razsvetljuje za silo mali hram.

Možaki v „peklu“ igrajo neko prepovedano igro. Vsak ima pred seboj nekaj kvart in kupček denarja, glavna svota, takozvana banka, pa leži sredi mize. Divja strast se kaže na razvnetih obrazih.

Na koncu mize sedi v umazani, oguljeni suknji mož premetenega obraza s kljukastim nosom in z majhnimi, lisičjimi očmi. Ta mož vodi banko. Krog ustn mu igra čisto ciničen, skoro zaničevalen smeh in z lokavim pogledom ozira se včasih na banko, koje vrednost od trenutka do trenutka narašča.

Poleg njega igra mlad človek, najmlajši v družbi, katerega nazivajo tovariši Andreja; mladi mož je izgubil že skoro vse, toda videti je, da hoče zvest ostati igri do zadnjega peneza.

Andrejev sosed pa je koščeni možiček, zopernega, podolgastega obraza, tudi ta je že skoro vse izgubil, toda on igra dalje z nekako malomarnostjo

meljna, vse ji lahko klubuje, a nikdo ne more dokazati neresničnosti, nedoslednosti. V Kristusu in njegovem nauku ima vsaka veda svojo najtrdnjšo podlago, brez njega je le delo omejenega človeškega uma in kaj hitro zaide na napačna pota.

Dandanes v politiki ne vlada več načelo pravičnosti, ampak sebičnost in nevoščljivost vlada mej ljudstvom in državami. Druga preži na drugo; da le količkaj katera država se počne razvijati v blagostanju, koj so druge nad njo i tako je bilo v starih časih, tako je še zdaj. Samo da je takrat ta nevoščljivost kazala se javno in odkritosrečno, dandanes pa državniki imajo najslajše besede na jeziku, a najbolj črne naklepe v srcu. In to vse zato, ker so vrgli iz državnega življenja pravičnost, zavrgli Kristusa, gledajoč vsak le na svoj dobiček. Kaže nam pa zgodovina tudi, da so države, ki so raztegnile svoje meje po krivici, kmalu postale žrtev raznih notranjih prekucij.

Če namreč načelo pravičnosti in ljubezni ne velja v državnem življenju, čemu naj bi veljalo v zasebnem? Zato pa smem storiti, kar hočem, naj si bo za državo dobro ali slabo, da le jaz ne trpim škode, tako so mislili in še zdaj delajo, in posledica tega? Denarni polom v državah, potem prekucije in prevrati, nazadnje razdor države same.

Podlaga urejenemu javnemu življenju je pa družina. Družina je država v malem in tudi ona obstoji le v Kristusu. Ako je jeden zakonskih brezveren, ali pa celo oba, kakšen zakon je to, kakšni še le otroci! Koliko gorje izvira odtod potem za naslednje družine in potem za javno življenje, si niti misliti ne moremo. Ako hodita vsak svojo pot, mož svojo, žena svojo, ne meneč se za Kristusovo zapoved ljubezni, razpade družina in veliko zla se rodi iz tega. Po tem tudi teže socijalisti, da bi najprej razbili družino, s tem da preveč povzdigujejo žensko nad moškega in tako sejejo med nju prepir in druga zla. Kako žalostna podoba, če se je družina odvrnila od Kristusa!

Kako veselo pa je pogledati v družino, katera se to noč zbira pod božičnim drevesom ali pred jasicami, moleč Božje Dete, ki je prišlo na svet, da si ga osvoji in postane po besedah prerokovih „Oče prihodnjih časov“. Ne samo danes je Kristus središče družini, ampak vedno in povsod. Posebno pa ob praznikih velikih skrivnostij zbero se udje družine v domači hiši, naj si bodo še tako raztreseni po svetu. Srce se mora človeku topiti, ako pogleda danes pod božično drevo: otrokom žare se lica veselja in radosti nad darovi, katere jim je prinesel ljubi Jezušček in pazljivo poslušajo besede materine, ki jim pripoveduje o revni Božjega Deteta, ki se je to noč rodilo, oče pa zadovoljno se smehljajoč gleda na svojo veselo družino in srce mu radosti utriplje in skrivoma se mu ukrade solza na lice, ko se spominja svojih mladih let, ko je sam stal kot otrok pod božičnim drevescem.

Zeleli bi, da bi krščanske družine, sploh da bi

krščanska družba vsikdar iskala v sveti Družini svoj vzor, kar vlasti v zadnjem času posebno priporoča Leon XIII. Ni namreč mogoče poprej preosnovati človeške družbe na bolje, preden se ona ne zaveda svojih pravic jednako kakor svojih dolžnostij. V pravem umevanju in izvrševanju razmerja mej pravico in dolžnostjo je skrita sreča človeštva.

Pravice človeštva, torej vseh ljudij brez razločka, nam je zagotovil Odrešitelj, kakor Bog in človek, označil nam je pa tudi vsestranske dolžnosti. Za-se Izveličar ni porabil svojih pravic, pač pa je v svoji ljubezni neskončno več storil, kakor je bila njegova dolžnost, zato naj tudi ljubezem mej nami kakor jeziček na tehtnici odločuje mej pravico in dolžnostjo. — Tako vrejena človeška družba je res krščanska družba in le iz take družbe glasi se harmonično z angeli božični slavospev:

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. decembra.

Gospodarska zbornica je v včerajšnji zadnji seji odobrila budgetni provizorij za čas od 1. januarja do 31. marca prihodnjega leta ter več manjših predlog. Predlog gospodarske komisije glede poljedelske enquete se je po daljšem pojasnilu ministra grofa Ledeburja vsprejel. Čas prihodnje seje se naznani poslancem pismenim potom.

Obrtni odsek državnega zbora je izvolil za poročevalca o obrtni noveli dr. Exnerja, ki je dobil 8 glasov; konservativec dr. Ebenhoch je s 6 glasovi ostal v manjšini. Ta izvolitev je obžalovanja vredna, ker bode liberalec Exner gotovo skrbel, da noveli izbije dno.

Isterski deželni zbor. Cesar je imenoval deželnega posl. dr. Mat. Campitellija deželnim glavarjem za Istro in poslanca dr. Andr. Stangerja njegovim namestnikom.

Zalaganje armade. Neštevilnokrat so poslanci in časniki priporočali vladi, naj država kupuje živila in druge potrebščine za armado direktno od producentov brez velikih prekupecev, ki so večinoma židje in bogatí na stroške ljudstva. Vlada je sicer obljubila ustreči tej pravični želji, toda izvršiti ne more svoje obljube, dokler nimamo gospodarskih zadrug ali jednacij zvez. V Nemčiji je zveza Raiffeisenovih posojilnic prevzela to hvalevredno in koristno nalogo. Sklenila je namreč z vojno upravo pogodbo za zalaganje s klavno živino.

Božična voščila pri sv. Očetu. Včeraj opoludne je vsprejel sv. Oče več kardinalov, škofov in prelatov, ki so mu izrazili svoja voščila povodom božičnih praznikov. Na nagovor kardinala Monaco je odgovoril papež, da vsakdanje mnogoštevilne skušnje, katere mora prestatí sv. Cerkev, nalagajo dolžnost vsem vernikom, da pomnože svoje molitve za ugoden uspeh v mnogih narodih probujenega katoliškega delovanja, za povratek odpadnikov k sv.

Cerkvi in za srečno zmago na brezbožnim duhom ki je naperjen proti volji Najvišjega in proti verski vzgoji mladine. Konečno je sveti Oče spominjal navzoče, da so knezi in narodi vselej javno klicali Boga na pomoč, kadar so hoteli storiti važne korake in izogniti se nesrečam. „Dobri Bog“, skleail je sv. Oče svoj govor, „kako neobhodno potrebujemo v sedanjem času tvojega blagoslova!“

Italija. V soboto je senat s 87 glasovi proti 5 dovolil 20 milijonov kredita za vojsko v Afriki. Iz Masave se poroča, da so Soanci izpustili vse vjete italijanske vojake. Ti poročajo, da sovražnik nima živeža in da je imel pri Ambi-Aladiji jako velike zgube.

Turčija. Turški sultan mora v sedanjem položaju imeti uprav jeklene živce. Iz vseh krajev propadajoče njegove države prihajajo dan na dan poročila o nemirih in vstajah, zastopniki evropskih držav določajo mu obroke, v katerih naj naredi mir, doma pod svojo streho ima nezanesljive osebe, državnika pa nobenega, ki bi mogel Turčijo rešiti popolnega razpada. Bivši veliki vezir, Said-paša, najspretnější sedanji turški državnik, priporoča vedno potrebne reforme v državi, zato ima mnogo nasprotnikov med takozvanimi Staroturki. Bal se je za svoje življenje ter iskal varstva pri angleškem poslaniku. Pravijo, da mu je sultan ponudil prejšnjo čast in tudi stanovanje poleg svoje palače. Ko se je Said-paša hotel preseliti, dobi brezimno pismo: »Reši se!« Koliko je na tem resnice, ne moremo ugibati. V Turčiji je stara navada, da marsikdo nenadoma dobi svileno vrvice kot naznanilo nasilne smrti. Tako je bil Midhat-paša, jeden najboljših državnikov, kar jih je imela Turčija, odstranjen. Sultan ga je poslal v Smirno, češ, da je sokriv nenadne smrti sultana Abdul-Aziza. Iskal je varstva v francoskem konzulatu, toda izročili so ga turški vladi, ko je obljubila, da se mu ničesar ne zgodi. Obsodili so ga na smrt, sultan ga pomilosti na dosmrtno prognanstvo v južni Arabiji. Tam je umrl lakote. Said-paša se je gotovo spomnil na Midhata, ko ni hotel prevzeti sultanove ponudbe. Dolžili so ga, da je on provzročil vznemirjajoče lepake v obližju sultanove palače. A ti lepaki so gotovo delo neke stranke sultanovih uradnikov, ki s tem strašijo sultana, da ustreza njihovim željam. Torej same spletke in intrige! V takih odnošajih pa gine vsako upanje, da Turčija napravi stalen red v svojih deželah.

Špancem na Kubi se je, kakor je razvidno iz zadnjih poročil „Heralda“, obrnilo nekoliko na bolje. Ob reki Calmen so se sprijeli španjski vojaki z vstaško četo, ki je štela blizo 4000 mož. Boj je trajal nad dve uri. Vstaši so osemkrat napadli španjske posadke, toda vselej so te odbile napad ter konečno zapodile v beg svoje nasprotnike. Trdi se da so vstaši izgubili blizu 100 mož, poleg tega so jih Španjci še mnogo vjeli. Poslednji imajo le nekoliko ranjencev. K tej zmagi je veliko pripomogla

in hladnokrvnostjo in le on ne kaže nobene razvnetosti; mej igro pa ves čas ostro opazuje moža suknarja na koncu mize, kateri je že dvakrat stavil in dvakrat dobil precejšnje svote.

Zdajci stavijo v tretje.

Andrej stavi svoj zadnji goldinar, potegne kvarte in zakliče „17!“

Drugi stavijo, drugi vlekó, pa vsi imajo menj kot Andrej. Zdajci porine suhi možiček svoj zadnji petak, ki je ležal pred njim, v banko, vzdigne kvarte in zakliče: „19!“

Vse oči obrnejo se na suhega možička. Zdaj pa je mož v oguljeni suknji na vrsti.

„Koliko staviš?“

„Vso banko hop!“

Suknar vleče, smrtna tišina zavlađa v hramu. — „21!“ zagromi igralec. Zaničljiv nasmeh se mu kaže na ustnih, in že hoče pograbití vso banko.

Tu pa skoči suhi možiček kvišku: „Stoj lopov! Kje si vzal prej srčni as in kam si ga skríl sedaj? Možje, primite ga, goljufal je, ponarejeno kvarto ima?“

In že hoče prijeti moža v suknji, toda Andrej ga pahne nazaj.

Tu pa vzkipi možiček: „Kaj ti, Andrijač, ti mi boš branil? Meniš, da ne vem, zakaj se poteguješ za goljufa? Da ti pomaga pri oni punici? Pa je ne boš imel! Pošteni stariši ne mečejo dekleta takemu volku, kakor si ti!“

„Molči žaba, da ti ne zavijem vratú!“ rohni Andrej. „Kaj tebi mar Lenka?“ in zgrabi razgrajdača.

„Meni, meni, — saj bi jo jaz imel, pa si mi jo požrl, ti — goljuf! Pa če si me opeharil v ljubezni, me pa ne boš v igri — na hudir!“ in s težkim kolcem, ki ga je mej tem zagrabil, trešči Andreja po glavi, da se mu kri vlije iz ust.

Grozen krik nastane. Razkačeni možie zavihiti vnovič kolec, da bi razklal Andreju glavo. Ta pa se je bil mej tem splazil k steni, z desnico pritisne ob zid, in glej! — male skrivne duri se odpro, Andrej se potisne ven ter jih bliskoma zapahne za sabo; rešen je bil gotove smrti!

Notri čuje divjo kletev. On pa se plazi, kolikor hitro mu dopuščajo skeleče bolečine, čez dvcrišče in po dolgi, samotni ulici proti domu. Grozno ga peče rana v glavi, ves je že krvav! Oj te bolečine! — Pa hvala Bogu, tam že vidi hišo, v kateri stanuje. Še par korakov in pred vežo je. Toda te bolečine! Grozna slabost se ga loti, tema se mu dela pred očmi... zaklicati hoče, pa glas mu zastane v grlu in nem in trd se zavali v sneg ravno pred vežnimi duri. Vroča kri pa mu lije iz rane in rudeči in topi beli sneg.

V stolni cerkvi je minula slovesnost in ljudje se vračajo proti domu in z njimi tudi stara ženica, ki je klečala pri stranskem oltarju. Še vedno ji je v mislih sin Andrej, — pa kako se prestraši uboga

mati, ko stopi pred vežne duri in ga vidi krvavega in kakor mrtvega ležati v snegu. Prestrašena žena kliče na pomoč in še le po dolgem trudu in s pomočjo dobrosrčnih sosedov posreči se ji, ranjenca obuditi iz nezavesti. Skrbno mu izpira rano ter mu streže, kolikor more. In če prav je žalostno njeno srce in zbegano radi nepričakovane nesreče, vendar hvali Gospoda, da je ohranil sinu življenje in hvaležno ji šepčejo ustni: „Slava Bogu v višavah in mir na zemlji ljudem!“

* * *

Mnogo let je minulo mej tem. Danes je zopet sveti večer. Neštete zvezde iskré se v sinjih višavah kakor luči nebeškega božičnega drevesca.

V cerkvi zopet slovesne pesni ter ubrano sviranje orgelj.

Ako pa pogledamo k stranskemu oltarju, ne vidimo več one stare ženice...

„požela jo je srepa smrt.“

Mesto nje pa kleči pri stranskem oltarju mož in žena srednje starosti in zraven nje dvoje cvetočih otrok. To je Andrej in njegova žena Lenka.

Ono usodno sveto noč, ko je bil tako čudežno otet, obljubil je materi, da bode vsako leto na sveti večer v cerkvi pri polnočnici in sicer na onem mestu pri stranskem oltarju, kjer je mati toliko let v veselju božične noči britko jokala zaradi njega.

dobro izveščana in oborožena artilerija. Premagani vstali so nato opustovali vse, kar jim je prišlo pod roke.

Amerika. Senator Hale je predložil načrt zakona, da Združene države kupijo šest novih vojnih ladij za obrambo obrežja in 25 torpednih ladij. — V sled zadnje odločne izjave predsednika Clevelanda proti Angliji je bila na ameriških borzah velika kriza; Američani so baje zgubili do 800 milijonov. V sled tega je velika nevolja proti Clevelandu.

Socijalne stvari.

Kmečko vprašanje.

(Dalja.)

C. Carinske razmere. Dokler ni bilo železnic, so tvorile posamne dežele gospodarsko celoto, ki je bila odkazana sama na se. Branile so se tujemu dovozu z velikimi carinami. Ko so pa Angleži po napoleonskih vojskah jeli izsesavati svoje naselbine in si ustanovili svojo pomorsko trgovsko družbo in ko so se jele staviti železnice, so brž začeli premeteni spekulanti kričati v svet, da mora biti trgovina prosta in da se mora zato odstraniti vsaka carina. Posledica temu je bila, da so slabše države prišle v gospodarsko odvisnost bogatejših.

V Avstriji začenjamo z novejšo trgovinsko in carinsko politiko z letom 1848, začetkom liberalizma in železnic. Liberalizem je brž skušal razdrobiti stare zgodovinsko utemeljene temelje našega narodnega gospodarstva in je naposled po l. 1866 slavil svoje zmago slavje v trgovskih zvezah, ki jih je sklenila Avstrija z Nemčijo, Francosko in Angleško. Naša država je tu odprla malo ne na stečaj naše meje tujim obrtnim izdelkom na škodo domačemu, vzlasti malemu obrtu. Letine so bile tista leta precej dobre; našega žita se je obilo izvozilo v tuje države. Spekulacija se je teh razmer polastila; jela je bobnati o neizrekljivem gospodarskem napredku v naši državi, delniške družbe so kar rastle iz tal; kjer je bilo kaj denarja, so ga pobrali agentje za najraznovrstnejša „dobičkonosna“ gospodarska podjetja in konec temu je bil — grozoviti denarni polom leta 1873.

Svetovni trg se je tedaj že bistveno izpremenil. Preje je zakladala naša država Nemško in Angleško. Po letu 1870 je pa rusko in ameriško žito naše skoraj popolnoma izpodrinilo s trgov teh držav. Vrh tega je naše žito vedno padalo v ceni in s tem je propadal kmet, in celó tuje žito je v vedno večji množini prihajalo k nam. Zato se je sklenila varstvena carina leta 1882, ki se je nekoliko izpremenila leta 1883 in 1887.

Vspreh teh carin se je brž pokazal. Leta 1877 se je k nam uvozilo za 275 milijonov gld. sadežev, leta 1888 pa le za 199 milijonov; torej za 27 odstotkov manj.

Izvozilo se je pa leta 1877 za 407 milijonov in leta 1888 za 420 milijonov, torej za 4 odstotke več. Ostalo se je povžilo doma.

Carina je bila tako le razdeljena na jeden metrični cent:

Pšenica in rž	1-50 gld. v zlatu
oves	0-75 „ „ „
ječmen	0-75 „ „ „
turščica	0-50 „ „ „
slad	1-50 „ „ „
moka	3-75 „ „ „
vino v sodu	20— „ „ „
vino v steklenicah	20— „ „ „
jeden vol	15— „ „ „
jedna krava	3— „ „ „
sir	5— „ „ „
meso	6— „ „ „
mast	16— „ „ „

Pri nas se je carina že še izkazala, ker ima naša država dovolj svojih poljskih pridelkov, toda slabše se je godilo v tem oziru Nemčiji. Bismarck je hotel z visoko carino potlačiti Avstrijo.

L. 1879 je spravil svoj grdi načrt v veljavo in l. 1881 je carino že zvišal. A slabo se mu je to spodneslo. Manjšim kmetom ni ničesar koristil, škodoval je pa ogromno vsem revnejšim stanovom, ker jim je podražil kruh,*) ki ga Nemčija doma dovolj ne pridelava, in s tem je na tisoče delavcev pridobil socijalni demokraciji.

Družega ni pomagalo nego da je morala Nemčija carino znatno znižati. Sedaj pruski junkerji vzdihujejo in država jim ne more pomagati.

*) V Berolinu se je n. pr. kilo kruha podražil od 21 na 30 kr.

Nemčija si je hotela pomagati na drug način, ko z varstveno carino ni šlo. Izpoznala je, da država, ki sama nima dovolj poljskih pridelkov, ne more zapirati svojih mej potrebni tujemu uvozu. Zato je zvrnila trgovsko pogodbo l. 1892 z našo državo. Avstrija je tedaj sklenila pogodbe tudi z Laško, Belgijo in s Švicarskim.

Nemčija je pri tem skrbela, da so se naše meje nemškimi obrtnimi izdelki odprle. Mi smo bili pri tem zopet tepeni. Laško vino vsled nesrečne klavzule, inozemsko žito in nemški obrt so jeli delati pri nas dobičke.

Vsakemu slepeu dovolj jasno pričajo številke našega izvoza od trgovskih pogodb sem, kako škodljive so bile te pogodbe za nas.

Izvoz za l. 1894 je v Avstriji za 86 milijonov gld. višji, nego dovoz, a za 50 milijonov gld. manjši od l. 1893. Dovožilo se je k nam žita, moka, sočivja za 2-9 mil. metr. centov vrednih 21½ mil. gld., l. 1894 pa 6½ mil. metr. centov, vrednih 36½ mil. gld.

Zato se je pa zmanjšal naš žitni izvoz z 10 mil. metr. centov. l. 1893 vrednih 102 mil. gld. na 7½ mil. metr. centov, vrednih 73½ mil. gld.

Sladkorja se je izvozilo l. 1893 za 97 mil. gld., l. 1894 pa samo za 74 mil. gld. Tudi izvoz zelenjave in sadja je padel (za 5 mil. gld.), ravno tako masti (za 5-2 mil.) in konoplje, lanu in jute (za 3-1 mil. gld.)

Naš izvoz bi se bil splošno še mnogo bolj znižal, če bi ne bili oddali v inozemstvo nekoliko več živine, nego preje. Krmljene živine se je izvozilo za 50 mil. gld., drugih živalskih produktov pa za 11½ mil. gld. več.

A živinski izvoz bi bil še mnogo večji, če bi nam nemška finančna in zdravstvena gosposka tako brezozirno ne nagajala. Vse možne sitnosti delajo nemški financarji pri izvozu naše živine z očitim namenom, da bi ga omejili.

Vspreh trgovinskih pogodb nam jasno kaže, kako znajo naši državniki na Dunaju braniti naše zadeve.**)

(Dalje sledi.)

**) Jako podučne so podobne študije. Dokazujejo nam, da v naši nesrečno raztreskani državi res nimamo stranke, ki bi branila Avstrijo in njene koristi. Vsaka brani le sebe in svoje; brani se — kapitalizem, — židje — gnjili liberalizem, — nemštvo i. t. d., a države kot take nobeden ne brani. K temu je po poročevalčevi sodbi sposobna samo odločna, samostojna, močna katoliška stranka. Vsi dosedaj obstoječi klubi, razven kršč.-socijalnega, so v gospodarskem oziru neizmerno zagrešili.

Slovstvo.

Književni dar „Maticе Hrvatske“ za l. 1895.

Nedavno smo poročali, da so že natisnene knjige „Maticе Hrvatske“. V kratkem bode prejel vsaki naročnik zopet lepo število knjig. Ker gotovo želi vsakdo zvedeti, kakošne knjige bode delila letos „Matica Hrvatska“, bomo gotovo ugodili, če navedemo naslove desetih knjig, katere hoče poslati med svet „Maticе Hrvatska“. Pred vsem moramo opozoriti naročnike, da bode presenetil letošnji dar „Maticе Hrvatske“ vse njene člane z raznovrstno in obilno vsebino. Prejeli bodo naročniki osem originalnih del in le dva prevoda. Trije spisi (Kučera, Jagić in Lopašić) spadajo v podučno, a sedem v zabavno stroko, če prištejemo zadnjim še prevod Sofoklovih tragedij. Med zabavnimi knjigami so trije novi hrvatski spisi (Tomić, Vojnović in Hadžić Miličević), dva sedaj prvič zbrana v knjigo (Bogović in Harambašić), a dva prevoda (Potapenko in Sofoklej). Kako ugaja vsebina, bodo odločili čitatelji sami. Razen teh desetih knjig je dala natisniti „Matica Hrvatska“ tudi drugo popolnjeno izdajo svojega „hrvatsko-slovenskoga rječnika“. Ta besednjak bodo prejeli vsi lanski in letošnji novi slovenski naročniki.

„Poučni del“ obsega letos tri knjige. Na prvem mestu je spis prof. O. Kučera, ki je že spisal za Matico zanimivo knjigo o „magnetizmu in elektriki“. Sedaj nam podaja pisatelj novo knjigo: „Naš nebo“. Črtice iz astronomije, ki obsega 441 str. in 142 podob s štirimi prilogami. Ob jednem je prva popularno pisana astronomija v hrvatskem jeziku. G. pisatelj je že znan kot veščak in marljiv pisatelj. — Vrsto „slik iz svetovne književnosti“ nadaljuje vsehučeni vseučilišni prof. V. Jagić s knjigo: „Ruska književnost v osam- na estom veku“. Spisa ni treba hvalliti, ker ga stori zanimivaga že pisateljevo ime. — Tretja znan-

stvena knjiga je: „Oko Kupe i Korane“ s 23 podobami in jednim zemljevidom. Spisal jo je bivši podpredsednik „Maticе Hrvatske“ pok. Rad. Lopašić, a popolnil je spis E. Laszowski.

„Zabavna knjižnica“ nam podaja letos originalne spise in sicer pred vsem Jos. E. Tomića, povest „Za kralja — za dom (drugi del, v katerem nam pripoveduje o vladanju Jožefa II. v kraljevini Hrvatski. Potem sledi Ive Vojnovića letos obdarjena in predstavljana drama „Ekvinocij“ in povest Osmana Hadžića in Ivana Miličevića („Bez nade“ iz Mostarskega življenja za časa avstrijske okupacije). Razen teh leposlovnih del je izdala „Matica Hrvatska“ tretjo (zadnjo knjigo: „Bogovićevih pjesničkih djela“ z daljšim uvodom in oceno Bogovičevega knjiž. delovanja od Miliv. Šrepela in „Izabrane pjesme“ Ang. Harambašića. „Slovenske knjižice“ tretji zvezek obsega letos dve povesti Potepenkovici („Generalova hči“ in „Sevski roman“) v prevodu Iv. Gejtana. Potem je še natisnen dvanaesti snopič „Prevoda grških i latinskih klasika“ iz peresa prof. K. Raca, ki nam donša prevod vseh tragedij Sofoklovih z daljšim uvodom o grškem gledišču v obče in posebej o Sofoklu in njegovih tragedijah.

Iz tega lahko vsakdo spozna, kako obilno nas zopet obdaruje „Matica Hrvatska“. Za bore tri goldinarje bode prejel vsaki član deset knjig v obsegu 200 tiskanih pol z mnogimi podobami in prilogami. Pripricani smo, da bode v kratkem spečanih vseh 12 000 izvodov in zopet bode prejelo občinstvo sto in deset tisoč (110.000) knjig od prekoristne „Maticе Hrvatske“.

Seja mestnega zbora ljubljanskega.

Po oznanilih župana Grassellija se vspremeta kot ljubljanska meščana mesar Janez Črne in krovce Korn ter napravita obljubo.

Odbornik Seneković predlaga v imenu šolskega odseka, naj se gojencem I. mestnega otroškega vrta dovoli za božičnico iz šolskega zaklada 100 gld.; po predlogu dr. Gregoriča se dovoli 150 gld. Božičnico oskrbe učiteljice I. mestne dekliške šole in vrtnarica.

Odbornik dr. Krisper stavi predlog, naj stopi županstvo glede načrta za regulacijo mesta v dogovor z zunanjimi strokovnjaki, ki naj pregledajo načrt in o njem izreko svojo sodbo.

Odbornik dr. Gregorič opozarja, naj se pri načrtu za regulacijo ne pozabi tudi na kanalizacijo, ki je velike važnosti v zdravstvenem oziru ter predlaga, naj se tudi glede tega povprašuje izvedence.

Odr. dr. vitez Bleiweis je proti predlogu dr. Krisperja, ker je nevarnost, da se s tem stvar zavleče in ker tuji izvedenci ne poznajo naših lokalnih razmer. Tudi glede kanalizacije so se že zaslili izvedenci.

Odbornik Hribar je za to, da se pokliče v ta namen izvedenec Bauman.

Odbornik Šubic je tudi za to, da se predlog odkloni, ker je v enketi za napravo regulacijskih načrtov toliko domačih izvedencev, da se lahko nanje zanesemo.

Odbornik Petričić pravi, da ti izvedenci glede načrta niso jednih mislij, zaradi tega je za to, da se zaslisijo drugi izvedenci.

Odbornik Trček omenja, da ljudje komaj čakajo načrta, ker jim do tedaj ne morejo stavbeni mojstri napraviti načrta za grajenje hiš, stvar je nujna in zato je on proti vsakemu zavlačevanju.

Po pojasnilih župana, kaj je že enketa v zdravstvenem oziru vkrenila, je bil predlog odbornika dr. Krisperja odklonjen.

Odbornik Hribar predlaga, naj se proračunski provizorij mestni podaljša do konca februarja. Ta predlog je bil vsprejet in kaže, da je mestni zbor ljubljanski vsaj v tej točki podoben državnemu zboru.

Nadalje se sklene zaradi večje varnosti napraviti še tretji kotel pri zajemalnici v Klečab. — Mestni zbor po poročilu odbornika Šubice določi stališče glede vstanovnega pisma pri neki vstanovi, namenjeni učencem višje obrtnijske šole. Potrde se računski ravnateljstva višje realke za l. 1894 in vodstvu II. mestne šole se dovoli dotacija za popravo harmonijs.

Na vprašanje odbornika dr. Gregoriča, ali so že mestni uradniki dobili dekrete, odgovori župan, da vsi še ne, pač pa jih dobe ob novem letu, ker se bodo izdelali mej božičnimi prazniki. Če se bodo?

Odbornik Kalan prosi z ozirom na pritožbe nekaterih prebivalcev iz Barja županstvo, naj bi vplivalo na to, da se božična darila po potresu poškodovanim bolj jednako dele, da ne bodo premožni dobivali daril, reveži pa lačni gledali, kakor se je to zgodilo na Barji. Tudi se čudi, da je pri razdelitvi daril posredoval izmej barjanov jedini g. Peruzzi, ki niti ne spada v mestno občino; v to naj bi se določil vsaj tudi kak mož, ki spada pod mestno občino. Odbornik Hribar, ki je po nalogu pomožnega odbora delil denar, skuša opravičiti svoje postopanje. Ako pomislimo, da se je pri darovih za potresene mnogo darovalcev oziralo posebe na barjane, opravičeno je, da se jim vsaj božično darilo nakloni, ker glede prejšnjih podpor ni bilo čuti o kaki izredni meri. Na to je bila tajna seja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. decembra.

(Vesele božične praznike) vsem svojim p. n. naročnikom in bralcem! Želimo jim obilo blagoslova od božjega Deteta. Prosimo vse, naj bi nas krepko podpirali duševno in gmotno, da bo „Slovenec“ mogel tem vspešneje izvrševati nalogo katoliškega časnika, kateremu morajo biti načela Kristusova vodilo za njegovo delovanje v vseh strokah javnega življenja. Stališče katoliškega lista je težavno, ker se mora boriti proti toku brezverskega javnega mnenja, zato potrebuje tem zdatnejše podpore od svojih somišljenikov. Hvala Bogu, da ima takih požrtvovalnih prijateljev prav lepo število, ki se vedno množijo. — Prosimo jih, naj nam pridobijo tudi kaj novih naročnikov. Ljubljenemu svojemu narodu, za katerega blagor delujemo, želimo, naj mu božje Dete podeli vsega v obilnosti, kar potrebuje za svoj gmotni in duševni napredek, v zlasti želimo, da vsikdar živi v mejebojnem božičnem miru, ki je najboljša zagotovilo lepše prihodnosti.

(Lokalni vlak med Ljubljano in Št. Petrom) bo začel voziti s 1. majem 1896. Odhajal bode iz Št. Petra ob 6. uri 30 minut zjutraj ter prihajal v Ljubljano ob 8. uri 45 minut; iz Ljubljane se bode vračal ob 8. uri 10 minut zvečer ter prihajal v Št. Peter ob 10. uri 45 minut.

(Iz Škofje Loke.) Odlok, s katerim je okrajno glavarstvo v Kranju naznanilo pritožnikom, da so občinske volitve v Škofji Loki razveljavljene, se glasi: »Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom dné 11. grudna t. l., št. 16.212, na pritožbo Ivana Omana iz Zminca in tovarišev proti vršivšim se občinskim volitvam občine Škofja Loka v III. in II. volilnem razredu, katera volitev se je vršila dné 5. in 6. novembra t. l., to volitev v vseh volilnih razredih razveljavila ter zaukazala novo volitev občinskega odbora na podlagi vže pravomočnih volilnih listov, in to iz sledečih razlogov: Vsled nagovora komisijskega uda Nikola Lenčeka v volilnem lokalnu pred volitvijo, da ni potreba, da bi bili pri tej volitvi tudi zastopniki iz kmečke občine voljeni, ko je pričakovati ločitev občine, in bi tako itak po končani ločitvi voljeni morali izstopiti iz občinskega zastopa, — izvršilo se je resnično pomotno vplivanje na volilce gledé njih volilnih pravic, kar je dokaz, da se od 233 volilcev podobčine Zmine ni niti eden udeležil glavne volitve, in se iz tega razvidi, da je bil nagovor Lenčeka — akoravno ni bil agitatoričnega značaja — vendarle upliven na volilce. Ker je tako zakonitost volilnega akta postala dvomna, morala se je na to, da je bil celi volilni razred izključen od volitve — le-tá spoznali kot neveljavno. Po § 22 obč. v. reda mora predsednik volilne komisije volilce pozvati, da morajo oddajati svoje glasove po svojem prepričanju brez kakih postranskih namenov, po svoji najboljši vednosti in prepričanju za dobro občine. To je edino postavno uplivanje na volilce; vsako drugo uplivanje je nepostavno in se tudi na podlagi tega izreče neveljavnost volitve.«

(Delavcu!) Ta socijalno-demokratični po „Arbeiterzeitung“ v slabo slovenščino prelagajoči listič se lotuje dne 20. dec. našega pojasnila glede na njegove in Narodove laži o kanoniku Klunu. Ves je iz sebe, ker vidi, da to pot vendar ne bo pridobil tobačnih delavcev zase. Mi jednostavno izjavljamo, da se je Delavec zopet trikrat zlagal: 1. Piše: „Zapisnik ne omenja niti besedice, katere je Klun govoril v seji proračunskega odseka, temveč je le neki proračun stroškov za prihodnje leto natisnjen v njem.“ To je debela laž! Kar smo navedli 7. dec., smo do-

besedno prevedli iz poročila. Kdor ne veruje, naj piše na Dunaj ponj. ali naj ga pride gledat k nam! — 2. Delavec piše, da smo mi pisali, da so tobačni delavci s „plačami lahko zadovoljni“. — Obrekovanje, ki smo je dne 10. dec. jasno slutili, prihaja tu res na dan. Zapisali smo: „Ker je pa pri „Narodu“ vse mogoče in nam utegne celo podtikati, da smo trdili, češ, v Ljubljani so dovolj plačani tobačni delavci, izjavljamo, da govorimo tu le o „Narodovem“ neumnem dokazovanju, ne pa o upravičeni zahtevi, naj se plače po tobačnih tvornicah primernejše vrde in z adostno povišajo“. — 3. Delavec pravi, da je „Slovenec“ nekaj zamolčal iz besedij, ki jih on podtika kan. Klunu. Kdor ni slep, naj vzame Slovence z dné 7. t. m. v roke in naj ga bere. Videl bo, da smo do besede ponatistili Delavčevo opazko in tudi vse tisto, o čemer pravi, da smo zamolčali. — Delavcu odgovarjamo zato, da ne bo treba „Narodu“, ki iz Delavca zajemlje, posebej. „Narod“ in „Delavec“ si sedaj vzajemno pomagata. „Narod“ ponatiskuje iz „Delavca“, „Delavec“ pa iz „Naroda“ najnovejše psovke in laži o f. . . ih. Do besede je ponatistil zadnjič (20. dec.) Delavec obrekovanje nekega jezuita po Narodu skoraj do besede. Umazana povest, ki sama o sebi pričuje, da je neresnična, je povzeta po judovski N. Fr. Presse. Kedor verjame judovskim časnikarskim lopovom vse, kar pišejo proti kat. cerkvi, je sam zato odgovoren, mi ne. List pa ki z očividnimi obrekovanji kat. redovnikov zaklada socijalne demokrate in slov. „izobraženstvo“, dokazuje s tem, da je po njegovem trudu vendar že prišlo mej nekatere Slovence, vsaj mej njegove bralce, precej judovskega duha. — Na Dunaju se čistijo javni prostori židovskega časnikarskega blata, pri nas pa kupujemo odpadke, ki so jih drugod že zavrgli.

(Za kaj se gre?) Brez opazke ponatiskujemo iz „Delavca“ nekaj stavkov: „V primer vzemimo tu papeža. Ta sveti mož je milijonar, dasi različni duhovniki trdijo, da njihovo premoženje ni tega sveta, vendar je tako brezvesten, da sprejema po svojih „žegnanih hlapcih“ od gladu umirajočega ljudstva sprosjane takozvane „Petrove fenige“. Večkrat je jedna ali druga preseplejena ženica prodala zadnji svoj predpasnik, samo da je pomagala „revnemu svetemu očetu“ ter ga rešila pred poginom lakote, kojega mesečni izdatki so toliki, da bi par tisoč ljudi se lahko preživelo s tem denarjem. Socijalni demokratje bi ne mogli takega denarja vsprejemati ter lahkomišelnostjo upravljati, ki je poln krvi ubozelega ljudstva. Ker že omenjamo tega svetega moža, ne smemo na nekaj pozabiti, kar je že „Delavec“ pri neki priliki poročal. Ta mož je namreč v neki zadnji okrožnici natančno izrazil pravo-črno klerikalno željo in delovanje. On, kot necmejeni vladar v verskem oziru, je poročal v tej okrožnici, da dandanes ni pravega miru na svetu in da se vse zanaša le na bajonete. Zdihnil je nadalje, kako prijetno bi bilo, ako bi se vse stvari prepustile cerkvi in bi vse zadeve reševali evropski plemiči, škofje in on sam. — No, tu pač lahko vsak sam sprevidi, kaj zahtevajo klerikalci. Oni bi radi zadobili tisti srečni čas, v katerem bi papež na čelu vseh nekdajnih ljudskih izvoljencev — bolje rečeno, otrok nekdajnih roparskih vitezov, vsiljeval ljudstvu pokorščino. Radi tega pojasnila „Petrovega namestnika“ se več ne čudimo, ko naši župniki in kapelančki vpijejo razlec, da je vera v nevarnosti in da je papež v ječi ko več nima vojakov, da bi prostovoljno z klerikalci trpečemu ljudstvu zapovedoval ter mu obešal na vrat suženjski jarem in ga tako storil srečnega. Torej prave misli te jedino zveličavne stranke so ljudi odirati in jih fizično ter moralno vničevati — nepokorneže pa kar na cesti pobiti, kakor steklega psa. Oh, to bi bili srečni časi po papeževem mnenju, ko bi on z celo duhovščino in knezi, grofi in baroni gospodaril nad življenjem in smrtjo trpečega ljudstva.“ Kaj je čudovitejšje, vprašujemo po teh besedah? Ali razuzdano sovraštvo do vsega svetega pri nasprotnikih, ali naša — malomarnost in brezbriznost v njegovo obrambo?

(Poprave v kranjskem muzeju) so končane; trajale so skoraj osem mesecev.

(Iz Trebnjega) 22. dec.: Prosi se najljubdeje, da bi v Vašem cenjenem listu natisnili to le: Županstvo, katero vé, kje je cigan Franc Grill, muzikant, naj bi blagovolilo naznaniti županstvu v Trebnjem na Dolenjskem.

(Iz Novega Mesta) 22. decembra: Pozno pridem sicer, ali biti mora vendar, kajti prezanimive

so naše liberalne občinske volitve. Doba občinskih volitev v našem mestu je potekla že meseca julija, ali naš župan, prijatelj Slancu, Šukljetu, Tavčarju — vsacemu liberalcu, jih ni maral razpisati; zakaj, to vé pač on sam najbolje. „Daj račun od svojega hiševanja!“ mu je donelo po ušesih. To se pa le rado odlaša. Občno je šel glas po mestu, da mora priti do novih volitev. Gospod župan je razpoložil volilni zapisnik že pred tedni — ali volitev ni razpisal. Slednjič je bilo že našemu sicer ne preurnemu okrajnemu glavarstvu preveč: zahtevalo je, da morajo biti razpisane volitve, pretilo je celo z veliko denarno kaznijo. Tega se je gospod vendar ustrašil — razpisal je volitve. Pa kako? Dal je pilepiti na desko občinske hiše: ta in ta dan go volitve. Nihče se ni brigal, kaj je na onej deski, kakor se sploh nikdo ne zmeni za take reči. Velika večina ne le navadnih volilcev, marveč celo več nego polovica uradnikov ni do zadnjega dneva nič vedela o tem. Pa kako tudi — vsaj celo odborniki, da svetovalec niso čuli o volitvah nobenega glasu; le malo številce liberalcev je bilo tako srečno, da je prišlo do županovih skrivnostij. Brž se je zbornalo nekaj pristašev liberalne stranke k gosp. advokatu dr. Slancu; sestavila se je volilna lista po receptu g. doktorja iz večinoma čistih liberalcev, ki je tudi prodrila pri volitvah. Čudili pa se temu ne bodete, ako povem, da je volilo v tretjem razredu celih 47 volilcev (vseh je nad 300,) v drugem 12 in v prvem 13 volilcev kojih vendar samo ta razred šteje na 100. Ni li to glasen dokaz, da volilcem volitev ni bila pravočasno in postavno razglašena? Zakaj se je gospod župan tega tako bal? Zakaj ni dal vsaj v naš listič „Dol. Novice“, ko so vendar izšle ravno pred volitvijo? Odgovor: Celih pet let ni dal nikacega računa od svojega delovanja. Nadejal se je, da bode liberalna njegova stranka molčala, da bode mož še dalje brez računov vozil mestni voz. Toda nezvesti so mu postali njegovi najboljši prijatelji, kakor v Ljubljani Hribar, tako tukaj dr. Slanc — zahtevali račun. Gospod župan ga je dal zadnji večer pred volitvijo, kakov je, ne vem. Samo to mi je znano, da bode nemogoče hitro pregledati tako obširne račune, kakor so v Novem Mestu ravno zadnja leta; kakor tudi dobro vem, da so zadnje naše volitve neveljavne iz mnogih vzrokov. Čujem, da se v tem smislu podpisuje protest po mestu.

(Iz štajerskega dež. šolskega sveta.) Deželni šolski svet je izrekel priznanje ravnateljem v Dubrovniku imenovanemu, bivšemu profesorju v Celju, g. M. Zavadlalu; dovolil ločitev ljudske šole v Slov. Bistrici v štirirazredno deško in štirirazredno dekliško ljudsko šolo. Nameščeni so: podučitelj A. Glaser v Remšniku kot šolski vodja v Pernici; Frid. Lang na nemški ljudski šoli v Vojniku; A. Hofbauer na nemški ljudski šoli v Vitanju; Fr. Schönherer na tretji mestni deški šoli v Mariboru; na ljudski šoli v Št. Petru pri Kočju Fr. Černelič v Brežicah in I. Medved na Ponikvi; na ljudski šoli pri Vel. Nedelji učiteljica M. Melber v Kostivnici, pri Sveti Kuniguudi učiteljica Ana Janžar.

(Srebrni drobiž po 10 kr. in 5 kr. avstr. v.) velja v prometu še do konca prihodnjega leta. Pri c. kr. blagajnicah in uradih bodo ta drobiž jemali v polni veljavi do konca l. 1898.

(Župnik Kneipp) je v svojih govorih in zasebnih razgovorih jako dovtipen. In dasi njegovi dovtipi niso vedno »izbrani«, vendar vsakdo rad posluša njegove osoljene govore. Nedavno so ga prosile mnoge gospe, naj jim dá kaj v spomin. — Prelat Kneipp v zadregi: »Saj nimam nič, kar bi vam mogel dati.« Ko pa ga le nadlegujejo, zasmeje se po svoji navadi ter pravi: »Dobro, vsaka sama naj si iz moje tobačnice vzame ščepec tobaka.« Dame po vrsti nosljajo, a kmalu tudi kakor v koro kihajo. Kneipp hudomušno: »Seveda, dame morajo v vsako stvar vtakniti svoj nos!«

(Pri poštni hranilnici na Taljanskem) vredno je omeniti sledečo posebnost: Ista pobira denar po posameznih poštah, kakor je to tudi pri nas v Avstriji, ali razven tega ima zavod še posebne „posredovalnice“, t. j. urade, ki posredujejo med vlagatelji in med poštam. Kaj takega bi se menda brez težave dalo uvesti tudi pri nas po tistih krajih, kjer občinstvo nima „pri roki“ pošte. Skrb za to bi gotovo radi prevzeli duhovniki in učitelji. Takih posredovalnih inštitucij so leta 1888 v Italiji imeli samo 993, skoz iste se je v hranilnico poslalo

517.040 lir in 05 centezimov; leta 1898 imeli so že 1421 posredovalnic, te so nabrale 1.026.401 liro in 85 centezimov. Začetkom so posredovalnice smele vzprejemati v ime jedne vloge na dan in knjižico samo po 50 lir, od dne 1. aprila 1890 smejo pobirati in izplačevati po 100 lir. Pri nas bi to ne bilo nemogoče. Pisalec teh vrstic je sam že povzročil neke vrste posredovalnico. Dokler v kraju njegovega bivališča še ni bilo pošte, krajanom-varčevalcem ni bilo treba osebno hoditi jedno uro daleč do pošte. Slavno vodstvo c. kr. poštnohраниlničnega urada na Dunaji je primerno vlogo rešilo tako, da je bližnji c. kr. poštni urad bil poclaščen, da nekemu katehetu, torej učitelju, izroča toliko vložnih knjižic, kolikor jih katehet potrebuje za šolarje in za druge varčevalce, ki želijo poštnohраниlnično knjižico. In v teku prvih štirih tednov je katehet razpečal 13 knjižic, a pošta samo jedno. Taki slučaji naj bi se torej nekoliko bolj uradno raztegnili in bi dobili „posredovalnice“ po vzgladu onih pri poštni hranilnici na Taljanskem.

(Telefon v Islandiji.) Naposled je dobila tudi Islandija svoj telefon, ki bode spajal med seboj v snegu zasute kraje. Mogoče ni bil nikjer tako potreben telefon kakor ravno na Islandiji, kjer še sedaj ni prometnih sredstev, kjer je še vedno konj v uporabi. Neki Amerikanec postavlja na Islandiji telefon (islandski ga imenujejo „talatraodu“) od Rejkjavika v Akureyri v Nordlandu. Stroški znašajo 100.000 kron. Mogoče bode v kratkem po brzojavu spojena Islandija v Evropo. Neki Amerikanec je predlagal islandskemu zboru (althing), da postavi brzojavno žico od Islandije do šetlandskih otokov. Stroški bode znašali 1.800.000 kron, razun tega še vsako leto 180.000 kron podpore, katero bodo dajale Angleška, Francoska in Združene države. Navedene države imajo veliko dobička od ribjega lova pri Islandiji in gotovo bode zanje velikega pomena vsako poročilo o ribjem lovu in vremenu na Islandiji. V Rejkjaviku bodo uvedli tudi električno razsvetlavo. Konečno naj še omenimo, da je norveško mesto Hammerfest na skrajnem severu električno razsvitljeno za časa polarne zime.

Društva.

(Slov. učiteljsko društvo v Ljubljani) priredi v petek 27. t. m. na predvečer običnega zbora v klubovi sobi „Pri slonu“ zabavni večer na čast zunanjim društvnikom. Predavala bodeta gg. Fr. Črnagoj in Al. Kecelj. Začetek ob 8. uri zvečer. Vsi prijatelji društva dobro došli. — Drugi dan v soboto ob 9. uri dopoldne bode v magistratni dvorani „občeni zbor“ z običajnim dnevnim redom.

(Katoliškemu društvu za mladeniče v Ljubljani) so darovali gg.: Neimenovan dobrotnik 20 gld.; Karol Pollak, trgovec, 10 gld.; And. Kalan, 10 gld.; L. Jeran, kanonik, 5 gld.; dr. J. Lesar, alojzijeviski vodja, 5 gld.; J. Vrhovnik, mestni župnik, 2 gl. 50 kr.; J. Oblak, mestni kaplan, 1 gld. — Mili Bog vsem obilno povrni in obudi zlasti sedaj o božičnih praznikih in novem letu mlademu društvu obilno dobrotnikov!

(Vabilo) k občnemu zboru „Slovenskega učiteljskega društva“, ki bode dne 28. dec. t. l. ob 9. uri dop. v mestni dvorani z nastopnim dnevnim redom: 1. Predsednikov govor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Knjižničarjevo poročilo. 6. Poročilo o dohodkih za A. Praprotnikov spomenik. 7. Kako bi praznovali petdesetletnico Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.? (Poroča g. J. Dimnik.) 8. Vreditev učiteljskih plač na Kranjskem. (Poroča gospod Luka Jelenc.) 9. Osnovanje zaveze okrajnih učiteljskih društev na Kranjskem. (Poročevalec gospod J. Dimnik.) 10. Volitev odbera. 11. Volitev pregledovalcev računov. 12. Volitev delegatov za prihodnje zborovanje „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“. 13. Samostalni predlogi. — Na predvečer, t. j. dne 27. decembra bode v klubovi sobi „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ z nastopnim dnevnim redom: 1. Predsednikov govor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev odbera. 5. Volitev pregledovalcev računov za l. 1895 in 1896. 6. Predlogi in nasveti. — Po občnem zboru bode ravno tu skupščinarjem na čast zabavni večer „Slovenskega učiteljskega društva“, pri katerem bosta predavala gg. Fr. Črnagoj in Al. Kecelj. Gosti dobro došli! — K obilni udeležbi vabi odbor.

(V korist družbi sv. Cirila in Metod) odkupili so se v Kranji od novoletnih voščil sledeči gg.: Bregant M., Cimerman J., Crobath Fr., Drukar A., Florian K., Golob Jos., Globočnik V., Hočevar I., Jeglič M., Kersič G., Kokalj R., Konšek J., Korošec A., Korun Val., Kreuzberger A.,

Luznar Fr., Majdič J., Majdič V., Matajce L., Mayr Pet. ml., Mayr Pet. st., Mayr M., Novak Fr., Omersa Fr. ml., Omersa Fr. st., Omersa V., Pavšlar T. ml., Perne Fr., Pezdič L., Piro C., Ploteršnik J., Polak F., dr. Prevc Fr., Pučnik K., Puppo K., Rakovec L., Ribar Št., Sajovic F., Štritol A., dr. Šavnik E., Šavnik K., Šinkovec A., Šiška J., dr. Štampihar V., Žumer A.

(Saleska čitalnica v Soštanj) imela bode redni občni zbor dne 29. t. m. ob 8. uri popoldne v svojih prostorih z navadnim dnevnim redom, potem prosta zabava, h kateremu uljudno vabi odbor.

Telegrami.

Dunaj, 23. decembra. Grof Badeni je doposlal obema zbornicama dopis, s katerim se z najvišjim dovoljenjem zaključil državni zbor.

Budimpešta, 23. decembra. Cesar je odredil, da se dvobojna zadeva mej notranjim ministrom in poslancem Andreanszkyjem ne obravnava po obstoječem zakonu.

Belgrad, 23. decembra. Reka Drina je na mnogih krajih prestopila svoje bregove.

Berolin, 23. decembra. Cesar je podelil avstro-ogerskemu poslaniku Szegyenju veliki križ reda rudečega orla.

Pariz, 23. decembra. Senat se je v včerajšnji seji jel posvetovati o proračunu. Finančni minister Dumes je izjavil v odgovoru na nekatera vprašanja, da vlada v proračunu za bodoče leto popolno ravnatežje mej dohodki in troški.

Pariz, 23. decembra. Po poročilu nekaterih časnikov je zaplenil policijski komisar na gradu Autet, čegar posestnica je nekdanja prijateljica Artona, precejšno število raznih pisem, ki se tičejo panamske afere. Jeden del omenjenih papirjev so zakopali globoko v zemljo.

London, 23. decembra: „Times“ poroča: Govorica, da bode Clevelandov govor in njegovo postopanje provzročilo vojsko, vedno bolj potihuje. Poprej bi bil posodil Berolin zveznim državam 50 milij. in Pariz 25 milijonov dolarjev, sedaj bode pa Amerika le za visoko ceno mogla dobiti denar.

New-York, 23. decembra. Včeraj so bili po raznih cerkvah Zveznih držav govori, v katerih se je povdarjala pogubnost vojske in se priporočal mir.

New-York, 23. decembra. Kakor se iz Caracasa brzojavno poroča, vlada tam veliko sovraštvu nasproti Angliji. Splošno se želi, da se odredi popolna mobilizacija. Kupci silijo vlado naj prične trgovinsko vojno z Anglijo.

Foulard-svila 60 kr.

do gld. 3-35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorec prosto na dom. — Dvojnat pismeni porto v Švicu.

Tovarne za svilo G. Henneberg
44 c. in kr. dvorni zalagatelj, **Curth.** 17-17 2

Umrli so:

22. dec. Marija Dežman, sobnega slikarja hči, 15 mes. Kurja vas 17, ošpice. — Adolf Pustaverh, delavčev sin, 14 mes. Karolinska zemlja 21, božjest.

V hiralnici:

21. dec. Marija Kos, posestnica, 72 let, ostarlost.
22. dec. Ježef Palme pisar, 45 let, kap.

V otroški bolnišnici:

22. dec. Ivan Slanovo, stražnikov sin, 1½ leta, ošpice.

Konrad Hopperwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izučil v največjih in najslovičnejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: E. F. Walcker v Ludwigsburg-u, W. Sauer v Frankobrodu in F. G. Weigle v Stuttgart-u, torej morem tako gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najbolje ustreči. — Priporočila pisma so na razpolago. — **24 Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba.** 23 26-8

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Špeh povojen, kgr.	66
Reš.	7 20	Surovo maslo.	90
Ječmen,	6 50	Jajce, jedno.	3
Oves,	6 80	Mleko, liter	10
Ajda,	7 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6 50	Telečje	60
Koruza,	5 50	Svinjsko	58
Krompir,	2 80	Kostrunovo	36
Leča, hktl.	12 —	Pisčanec	5
Grah,	10 —	Golob	18
Fižol,	12 —	Senč. 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	2 50
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	7 50
Špeh svež,	62	„ mehka, 4	5 20

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v milu
23	9. zvečer	732.1	+2.5	sr. zah.	oblačno	
24	7. zjutraj	731.6	+1.7	sr. zah. zah.	oblačno	0.1
	2. popol.	731.0	+1.5	„	dež	

Srednja včerajšnja temperatura +2.7°, in za 5.0 nad normalom.

Križev pot

z ličnim okvirom vred, 95 cm. visok. popolno izgotovljen, je na prodaj za nizko ceno

65 goldinarjev.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,
Križevniški trg št. 1. 746 3-3

Učenec

iz dobre hiše se sprejme takoj v specerijski prodajalnici v Ljubljani.

Natančneje pové iz prijaznosti vredništvo tega lista. 719 6-5

Prečast. duhovščini

za liturgično uporabo najbolje priporočeno

V. A. Vinding-a

v Bistriču ob Dravi na Koroškem

patentovano, na posebni način prirejeno

oglje za kadilnice

100 komadov gld. 1 80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagovili naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto oglje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III, Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-40

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na deželi javljam najuljudneje, da sem po potresu 15. aprila opustil prodajalnice v Gladališki ulici v Ljubljani, ter imam odslej glavno zalogo 336 52-33

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic, slamnikov itd.

samo na Starem trgu (pod Tračno) št. 1

poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob enem v obilo nakupovanje zagotavljajoč dobro blago po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani,
Stari trg, št. 1.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj oenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in hranskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumburško platno, ceffr, tkanino, vsakovrstno hlačvino, vso podlogo in potreščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izberi po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejšem izdelovanju

monštranc, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, zimnatih in modrocev na peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, ktere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Frane Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lectar, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Glediške ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitance in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevo, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvičo.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v nujno stroko vstevajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem v skladu po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnatih barv v ploščevinastih pušicah. Največja zaloga karbolinaja, maščobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovilno-Specialist tiskarskih del Specialist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50
priporoča slavnom. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktiji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob pri-moljajih, svatovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vgladno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadičnic itd. v raznem slogu izvršenih. V sprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja storo, obrabljene. Delo poštno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito kmotjskim gospodarjem svoje vgladno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, biše itd. itd. V sprejema tudi vsa naročila in pravice ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznano natančno izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, ceffr, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarjski mojster v Ljubljani
Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarjsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najnatančnejše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorene Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborno

zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje. Zaloga in prodaja smodek in raznega tolača.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjadjo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v **gospodinjstvo spadajočega blaga** po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

„pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izberi

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavce pr. Zor

čevljar — Ljubljana, Čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje **raznovrstnega obutala** katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franjo Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

slikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa **slikarska dela**.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančnejše. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najpriprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilstveni

kranjski likôr

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Skofijo

Ta specialiteta prve vrste

gledj dobre in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovalatelju in v vseh boljših specialitah in v kavnarnah.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborno urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohišta

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na izborno zalogo

najraznovrstnejšega pohišta

izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo

po nizki ceni.

lustrovanl ceniki so na razpolago.

**Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopjij**

za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča, vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7, II. dvorišče

iz trdega lesa, poltiran v u. ehovi barvi, velja samo 1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. V sprejema tudi knjigovezna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkvena umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja zeliščni sirop

imenovan tudi **sok za prsi, pluća in zoper kašelj**

prerejen iz planinskih zelišč in lahko razstopljivega vapnenega železa.

Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 stekl. 5 gl.

Dobiva se v 734 4

lekarni Trnkóczy-jevi poleg mestne hiše v Ljubljani.

Posilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajočo in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

o. kr. drž. priv. tovarne, leta 1835 ustanov. na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolend.**

Priporočam tudi ličila za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna orme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 10 52-50

Leopold Tratnik

prej M. Schreiner, pasar in zlatar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo najstarejšo in najboljše urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebrni in poniklja po najnižji ceni. 661 52-52

Krasno in umetno izvršene predmete imam v zalogi na Sv. Petra cesti št. 23, katere naj si blagovoljno prečast. gospodje prilično ogledati.

Št. 36432 **Ustanova.** 717 3-3

Pri podpisnem magistratu podeliti je za tekoče leto **Marije Kosmačeve ustanovo za sirote v znesku 100 gl.**

Prošnje za podelitev te ustanove, do katere imajo pravico uboge sirote uradnikov iz Ljubljane, ki so ženskega spola in pa lepega vedenja, vložiti je do

konca decembra 1895 l.

pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,
5. decembra 1895.

Najlepše darilo za godovne in svečane prilike.

Oljnati portret 85x75 cm

Antona Martina Slomška,

najhujše po najboljšem izvorniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinsko-barok, antik-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gl. dobiva se v trgovini

D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovecem, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se zahvaliti za najboljše in najlepše pedagoške spise in domovinsko ljubezen v nemajhni pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda, in najbolj vneti zagovornik pravice Slovencev. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane vedni ponos in dika Slovencev. 741 10-3

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, Dunaj,
2/2 Praterstrasse 49. 182 15-15

Herbabny-jev podfosfornasto-kisl apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zaviljanje. 299 20-1

Sidro

Liniment. Capsici comp.

18-1 iz lekarni Richter-jeve v Pragi 296

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodje po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 726 70-5

Richter-jev liniment s 'sidro'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko 'sidro' kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem načinu popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kisllega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je raven stoječa oblastveno protokoliрана varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbi! 27 20-3

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj V.

Medicinalno Dorševo ribje olje

...sie, vselej s pridejanim navodilom za uporabo 60 kr., steklenica dvojnote velikosti 1 gl., dvanajststotica malih 5 gl. 50 kr., dvanajststotica velikih 10 gl. 732 4

Dobiva se pri

Ubaldu pl. Trnkóczyju,
lekarnaju v Ljubljani.

Obratno poštno razpošiljanje.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

V plodovito nalaganje glavnice

priporočljiva so

4% kronina zastavna pisma avstr. osrednje zemljiške kreditne banke.

Na zastavna pisma osrednje zemljiško-kreditne banke morejo se postavno založiti pupilarni denarji, ustanovne svote, in depoziti, vojaški službeni denarji in kavoje za poroke. Vrh varnosti so še ta pisma oproščena vsakega dohodninskega davka.

(18 7-4)

Menjalnična delniška družba „MERCUR“
I., Wollzeile, Dunaj, Mariahilferstr. 74 B.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

I. V. J A X

v Ljubljani, Dunajska cesta 13

priporoča svoje

pripoznano najboljše šivalne stroje

(688) za (5-5) domačo porabo in obrtniške potrebe.

Ilustrovani ceniki zastonj in franko.

„Sicara“

720 15

Konjski cvet
(pomnoženi restitucijski tek)

steklenica 1 gl., 5 steklenic 4 gl.

rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot krepljen, lajša otrpnelost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restituciji (očvrščenje) po kakem trudopolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,
za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti; zboljšuje mleko.

Zametek z rabilnim navodlom vred velja 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodlom samo 2 gl.

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar 113 4
Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Najbolje pripravljena za preskrbljenje vseh v kurzem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, Stefansplatz, Nr. 11, Parterre

Tesarski obrt

v Ljubljani,

Nove ulice št. 5

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 24-13

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster
in zapriseženi izvedenec
c. kr. deželne sodnije.

Doktorja Otona pl. Trnkóczy-ja

Malaga

s china in železom.

(Malage 225 gr., Cort Chin. 7 gr., Tinet. Malat. ferri 25 gr.)

Skušeno že 20 let pri krvi revnih, slabotnih, bledih, medlih odraslih in otrokih kot lahko prebavljiv china-železo preparat.

Dobiva se 733 4

v lekarni Trnkóczy-jevi
poleg mestne hiše v Ljubljani.

1 stekleničica 75 kr.

Stanarinske knjižice

za stranke z uradne potrjenimi deločbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razporedbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gl. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

M. Pakičeva

prodajalnica s sveže asortiranimi lesnimi izdelki, jerbasi, siti in konjsko žimo

se je premestila vsled demoliranja meščanske bolnišnice v

zidano barako v šolskem drevoredu

nasproti dosedanjim prodajalničnim prostorom

in prosi nadaljnega obiska od strani p. n. odjemalcev z zagotovilom točne in solidne postrežbe.

Semkaj se je preselila tudi

763 5-2

Jos. Strzelbe trgovina s perilnim in toaletnim milom ter svečami.

Krasne platnice za: Dom in Svet Wolfov Slovar Pod lipo

priredil je ter je priporoča

France Breskvar preje Šverljuga
v Ljubljani, poleg Katol. Bukvarne.

Cena: prvim 70 kr., z vezavo gl. 1 20; drugim za zvezek 90 kr., z vezavo gl. 1 40; tretjim 20 kr., z vezavo 40 kr. 766 3-1

Auer-jeva luč.

50%
se prihrani
na plinu.

Auer-jeva luč.

Najcenejša,
najlepša,
najbolj
prijetna luč.

Auer-jeva luč.

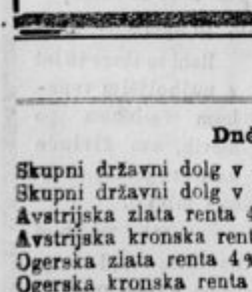

Cena svetilke 5 gl.
brez strešice in montaže.

Dobiva se v 656 15-13

plinovi tovarni.

Auer-jeva luč.

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni

ZVONAR

60 12-13

Albert Samassa

v Ljubljani.

Livarna harmonično in melodično ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega bronu, svečnikov, lestencev, svetiljk, altarnih križev, kanon-tablic, loncev za cvetlice itd.

Sesalnice

najboljše konstrukcije za razno uporabo: za pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne sesalke in potrebščine, cevi iz kovanega železa, cevi iz gumija in kopnene cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, predmete za sklepanje in zapiranje pri napeljavah cevij, priprave za kopalnišča, varnostne priprave za parne kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino po modelih.

Dunajska borza.

Dne 23. decembra.

Skupni državni dolg v notah	99	gl.	99	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	20		
Avstrijska zlata renta 4%	120	35		
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	20		
Ogerska zlata renta 4%	120	70		
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97	29		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	978			
Kreditne delnice, 160 gl.	346	50		
London vista	121	25		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	27 1/2		
20 mark	11	85		
20 frankov (napoleonador)	9	60		
Italijanski bankovci	44			
C. kr. cekini	5	75		

Dne 23. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	140	gl.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	153			
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	188			
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	20		
Tisinske srečke 4%, 100 gl.	134	50		
Dunavske vranavne srečke 5%	128			
Dunavsko vranavno posejilo l. 1878	105			
Posojilo goriškega mesta	112			
4% kranjsko deželno posojilo	—			
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	40		
Priporočene obveznice državne železnice	218	75		
južne železnice 3%	162	50		
južne železnice 5%	131	50		
dolenjskih železnic 4%	99	50		

Kreditne srečke, 100 g.

4% srečke dunav. parobr. u.	17		
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gl.	23		
Rudolfove srečke, 10 gl.	68	25	
Salmove srečke, 40 gl.	70		
St. Genois srečke, 40 gl.	53		
Waldsteinove srečke, 20 gl.	23	75	
Ljubljanske srečke	154		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	3220		
Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v.	440		
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	91	25	
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	62		
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	70	75	
Montanska družba avstr. plan.	144		
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	129	25	
Papirnih rubljev 100			

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zaverovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

M E R C U R
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doslej kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.